

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ที่พิมพ์จำหน่ายระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย คำนท์กะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 173 เล่ม

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นตารางวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนประกอบควย

1. หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนค่านข้อมูลทั่วไปของแบบฝึก การจัดรูปเล่ม ตัวอักษรที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ การจัดรูปแบบของแบบฝึก และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล

2. หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนค่านทักษะ เบื้องต้นทางภาษา ค่านทักษะ เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัยทุก เล่ม ตามตารางวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียน ต่อจากนั้นได้แยกแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย เป็น 3 ประเภท ได้แก่ แบบฝึกเฉพาะ ค่านทักษะ เบื้องต้นทางภาษา จำนวน 53 เล่ม แบบฝึกเฉพาะค่านทักษะ เบื้องต้นทาง

คณิตศาสตร์ จำนวน 103 เล่ม และแบบฝึกหัดทั้งค่านักตะ เบื้องต้นทางภาษาและคณิตศาสตร์ รวมกันจำนวน 17 เล่ม แล้ววิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนเหล่านี้ตามตาราง วิเคราะห์เนื้อหา โดยได้รับคำแนะนำอย่างละเอียดจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำข้อมูลจากตารางวิเคราะห์มาคำนวณหาตัวร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนพบว่า แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวนทั้งสิ้น 173 เล่ม ส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.80 จัดพิมพ์เป็นชุด โดยมีผู้แต่งคนเดียวซึ่งเป็นบุคคลผู้ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ผลิตภัณฑ์หรือจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์เอกชน มีราคาจำหน่ายระหว่างเล่มละ 4.00 บาทถึง 30.00 บาท โดยส่วนใหญ่ราคาเล่มละ 15.00 บาท และร้อยละ 97.7 มีขนาด 8 หน้ายก

2. แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย มีลักษณะด้านการจัดรูปเล่ม ตัวอักษรที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ และการจัดรูปแบบของแบบฝึก สรุปผลได้ดังนี้

2.1 การจัดรูปเล่ม แบบฝึกส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

2.1.1 แบบฝึก ร้อยละ 80.35 มีรูปเล่มเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง

2.1.2 แบบฝึกทุกเล่มคิดเป็นร้อยละ 100 เย็บเล่มโดยใช้

วิธีเย็บนอกหรือเย็บมุงหลังคาควยลวด

2.1.3 แบบฝึก ร้อยละ 85 มีกระดาษหน้าปกเป็นกระดาษอาร์ต

2.1.4 แบบฝึก ร้อยละ 81.5 มีกระดาษหน้าปกเคลือบสารเคมี

2.1.5 แบบฝึก ร้อยละ 76.30 มีภาพหน้าปกเป็นภาพวาดการ์ตูน

2.1.6 แบบฝึกทุกเล่มคิดเป็น ร้อยละ 100 มีภาพหน้าปกเป็นภาพสี่สี

2.1.7 แบบฝึก ร้อยละ 70.5 มีภาพหน้าปกสอดคล้องกับเนื้อหา

ภายในเล่ม

2.1.8 แบบฝึกทุกเล่มคิดเป็น ร้อยละ 100 มีการจัดวางภาพหน้าปก ทำให้ผู้อ่านชื่อของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนได้ง่ายและชัดเจน

2.1.9 แบบฝึก ร้อยละ 80.38 มีการพิมพ์ภาพหน้าปก มีความคมชัด และดึงดูดความสนใจ

2.1.10 แบบฝึก ร้อยละ 40.46 มีการใช้พื้นที่ปกหลังพิมพ์รายชื่อ หรือตัวอย่างภาพหน้าปกของหนังสือ ของสำนักพิมพ์

2.1.11 แบบฝึก ร้อยละ 69.94 มีกระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อหา ภายในเล่มเป็นกระดาษปอนด์

2.1.12 แบบฝึก ร้อยละ 79.19 มีกระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อหา เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียน

2.2 ตัวอักษรที่ใช้ในแบบฝึกส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

2.2.1 แบบฝึก ร้อยละ 81.50 มีขนาดของตัวอักษรสูง 60 ถึง 72 ปลายทึบ

2.2.2 แบบฝึก ร้อยละ 79.19 มีสีของตัวอักษร เป็นสีดำ

2.2.3 แบบฝึก ร้อยละ 81.50 มีสีของพื้นหลังตัวอักษร เป็นสีขาว

2.2.4 แบบฝึก ร้อยละ 79.77 มีตัวอักษรคมชัดและจักรยะของไฟให้สังเกตเห็นได้ง่าย

2.2.5 แบบฝึก ร้อยละ 79.77 มีน้ำหนักเส้นของตัวอักษรมีความสม่ำเสมอ

2.2.6 แบบฝึก ร้อยละ 79.77 มีการเน้นความสำคัญของตัวอักษร เมื่อต้องให้สังเกต

2.3 ภาพประกอบที่ใช้ในแบบฝึกส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

2.3.1 แบบฝึก ร้อยละ 79.99 มีลักษณะของภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นเหมือนจริง

2.3.2 แบบฝึก ร้อยละ 79.19 มีสีของภาพประกอบ เป็นภาพสี

2.3.3 แบบฝึก ร้อยละ 20.23 มีสีของภาพสามารถสื่อความหมายได้ตามความเป็นจริงทางธรรมชาติ

2.3.4 แบบฝึก ร้อยละ 75.14 มีลักษณะเนื้อหาของภาพประกอบเป็นภาพคน สัตว์ และของเล่น พบตรงกัน 3 เรื่อง

2.3.5 แบบฝึก ร้อยละ 79.19 มีการจัดวางภาพเปรียบเทียบ
กับพื้นที่ของกระดาษแต่ละหน้าของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนแต่ละ เล่มมีภาพ $\frac{2}{3}$
ของพื้นที่แต่ละหน้า

2.3.6 แบบฝึก ร้อยละ 48.55 มีภาพประกอบให้ความรู้ลึก
เหมือนมีชีวิตหรือเคลื่อนไหวได้

2.3.7 แบบฝึก ร้อยละ 79.77 มีภาพประกอบทุกภาพพิมพ์ได้

คมชัดทั้งเล่มและสี

2.4 การจัดรูปแบบของแบบฝึก ในแบบฝึกส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

2.4.1 แบบฝึก ร้อยละ 79.77 มีชื่อของแบบฝึกความพร้อม
ทางการ เรียนสอดคล้องกับ เนื้อหาภายในเล่ม

2.4.2 แบบฝึก ร้อยละ 59.54 มีจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง เพื่อ
เตรียมความพร้อมทางการ เรียนเฉพาะด้านทักษะ เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์

2.4.3 แบบฝึก ร้อยละ 87.86 เป็นแบบฝึกความพร้อม
ทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคำนำ

2.4.4 แบบฝึก ร้อยละ 87.86 มีสารบัญ

2.4.5 แบบฝึก ร้อยละ 78.03 มีคำอธิบายหรือคำชี้แจงหรือ
คู่มือบอกวิธี ใช้แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนอยู่ในเล่ม

2.4.6 แบบฝึก ร้อยละ 78.03 มีคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนอยู่ในเล่ม

2.4.7 แบบฝึก ร้อยละ 90.17 มีเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อม
ทางการ เรียนมีความสัมพันธ์กับแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งแนวและแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก
ของกองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.4.8 แบบฝึก ร้อยละ 72.5 มีเนื้อหาการฝึกด้านทักษะ เบื้อง
ต้นทางคณิตศาสตร์ เป็น เนื้อหาคณิตศาสตร์แผนใหม่

2.4.9 แบบฝึก ร้อยละ 87.86 มีการให้ความรู้เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมทางสังคม และทางธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเด็กปฐมวัย

- 2.4.10 แบบฝึก ร้อยละ 81.50 มีภาพประกอบ เหมาะสมกับคำสั่ง
- 2.4.11 แบบฝึก ร้อยละ 69.94 มีภาพตัวอย่างประกอบคำสั่ง
หรือคำสั่งแจ่ง
- 2.4.12 แบบฝึก ร้อยละ 70.52 มีผู้แต่งบอกจุดหมายในการฝึก
แต่ละครั้งหรือแต่ละตอน
- 2.4.13 แบบฝึก ร้อยละ 78.61 มีผู้แต่งเสนอแนะกิจกรรม
ประกอบการฝึก
- 2.4.14 แบบฝึก ร้อยละ 73.41 มีผู้แต่งใช้ภาษาพูดในประโยค
คำสั่งหรือคำอธิบาย
- 2.4.15 แบบฝึก ร้อยละ 72.83 มีผู้แต่งใช้ส่วนวนภาษาที่
ส่งเสริมหรือชักชวนให้เด็กทำแบบฝึกความพร้อมทางการเรียน
- 2.4.16 แบบฝึก ร้อยละ 64.16 มีลักษณะของคำสั่งเป็น
การทำเครื่องหมายตามคำสั่ง

3. แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มี เนื้อหาในการฝึก
เฉพาะด้านทักษะ เบื้องต้นทางภาษา ไคณการ วิจัยดังนี้

3.1 การจำแนกความเหมือนหรือความต่างของเสียง พบว่า เรื่องที่
แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 11.32 ฝึกเท่ากันมี 3 เรื่องคือ การจำแนกหรือจัดกลุ่มของภาพ
กับคำตามเสียงพยัญชนะต้นโดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 14 ข้อ การจับคู่ภาพ
กับเสียงโดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 10 ข้อ และการเขียนเสียง โดยมีจำนวน
ข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 8 ข้อ ส่วนเรื่องที่ไม่มีแบบฝึกเล่มใดฝึกเลยมี 2 เรื่องคือ
การจำแนกหรือจัดกลุ่มของคำตามเสียงของพยัญชนะต้นและการจำแนกหรือจัดกลุ่มของคำ
ตามเสียงของพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)

3.2 ความเข้าใจในการฟังเรื่องราว พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่
ร้อยละ 37.73 ฝึกตรงกันมี 2 เรื่องคือ การเล่าเรื่องหรือสนทนาจากภาพโดยมีจำนวน
ครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 29 ครั้ง และการตอบคำถามจากเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อย
ที่สุดร้อยละ 5.66 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การเรียงลำดับเหตุการณ์โดยมีจำนวนครั้ง
ที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 23 ครั้ง

3.3 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์ พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.35 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การจำแนกหรือ จักกลุ่มตามรูปและ/หรือรูปทรงเรขาคณิต โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 27 ข้อ ส่วน เรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.66 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การจำแนก หรือจักกลุ่มตามสี โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 31 ข้อ

3.4 ความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และข้อความ พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.60 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การจับคู่ภาพกับคำหรือ ข้อความ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 23 ข้อ ส่วน เรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อย ที่สุด ร้อยละ 1.88 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การจัดทำแท่งตัวอักษรในคำให้มีความหมาย ตรงกับภาพที่กำหนด โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 16 ข้อ

3.5 การให้ความรู้ เกี่ยวกับความหมายของคำและประโยค พบว่า เรื่องที่ แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.40 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ คำนาม โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกใน แต่ละเล่มเฉลี่ย 62 ครั้ง ส่วน เรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 13.21 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยว คือ ประโยค โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 52 ครั้ง

3.6 การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.47 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การระบายสีภาพตามตัวอย่างและ/หรือความ พอใจ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 62 ครั้ง ส่วน เรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 11.32 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การวาดหรือต่อเติมภาพความพอใจ โดยมีจำนวน ครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 16 ครั้ง

4. แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับ เด็กปฐมวัยที่มี เนื้อหาในการฝึก เฉพาะด้านทักษะ เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ ได้ผลการวิจัยสรุปตามหัวข้อในแบบฝึกความพร้อม ทางการ เรียนดังนี้

4.1 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพ พบว่า เรื่องที่ แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.25 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การจำแนกภาพตามรูปร่าง ขนาด สี ลวดลาย ทิศทาง การแสดงท่าทาง ประเภท ความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้อง โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วน เรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 46.60 ฝึกมีเพียง เรื่อง เกี่ยวคือ การหาภาพที่ฝึกปกติได้แก่ หาสิ่งที่ขาดหายไป สิ่งที่เกิดขึ้นมา

และสิ่งที่มีนิคมธรรมชาติโดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ

4.2 การเปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งต่างชนิดกันในลักษณะตรงกันข้าม พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 71.84 ฝึกเพียงเรื่องเดียวคือ ใหญ่ - เล็ก และ อ้วน - ผอม โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 5 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 33.00 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ หนา - บาง โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 7 ข้อ

4.3 การจับคู่คำกับภาพตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราวพบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.69 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ ใหญ่ - เล็ก และ อ้วน - ผอม โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 6 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 33.98 ฝึกเท่ากันมี 2 เรื่องคือ สั้น - ยาว และ สูง - เตี้ย - คำ ซึ่งมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ยเท่ากันทั้ง 2 เรื่องคือ 7 ข้อ

4.4 การบอกตำแหน่งของภาพ พบว่ามีแบบฝึก ร้อยละ 94.17 ฝึกในหัวข้อนี้ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 12 ข้อ

4.5 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและรูปทรงเรขาคณิต พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 69.90 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ รูปกลม โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 5 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 31.06 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ รูปทรงสี่เหลี่ยม โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 12 ข้อ

4.6 การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.32 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การระบายสีภาพตามตัวอย่างและ/หรือตามความพอใจ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 7 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 28.15 ฝึกเท่ากันมี 2 เรื่องคือ การวาดภาพตามตัวอย่างหรือข้อความที่กำหนดให้ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 9 ครั้ง และการลากเส้นต่อจุดที่มีและไม่มีสัญลักษณ์กำกับ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 6 ครั้ง

4.7 ความเข้าใจความหมายของตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และ สัญลักษณ์ต่าง ๆ พบว่า เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 93.20 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การบอกเลขจำนวนที่แทนด้วยภาพ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 7 ข้อ ส่วนเรื่องที่

แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 24.27 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การเติมตัวเลขแทนจำนวน หรือเติมเครื่องหมายบวกในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 12 ข้อ

4.8 ความเข้าใจเกี่ยวกับเวลาและเงินตรา พบว่าแบบฝึกร้อยละ 54.37 ฝึกในหัวข้อนี้ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ

5. แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหา ในการฝึก ทั้งด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและคณิตศาสตร์โดยผลการวิจัยสรุปตามหัวข้อในแบบฝึก **ความพร้อมทางการเรียนดังนี้**

5.1 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของเสียง พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.94 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การจำแนกหรือจัดกลุ่มของภาพกับคำตามเสียงของพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 4 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 11.76 ฝึกเพียงเรื่องเดียวคือ การจำแนกหรือจัดกลุ่มของคำตามเสียงพยัญชนะต้น โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 7 ข้อ

5.2 ความเข้าใจในการฟังเรื่องราว พบว่าแบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.58 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การเล่าเรื่องหรือสนทนาจากภาพ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 2 ครั้ง ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 17.64 ฝึกเพียงเรื่องเดียวคือ การตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังหรือภาพที่เห็น ครั้งที่ฝึกเฉลี่ย 2 ครั้ง

5.3 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์ พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.58 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การจำแนกหรือจัดกลุ่มตามสี โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.88 ฝึกเพียงเรื่องเดียวคือการจำแนกหรือจัดกลุ่มตามขนาด มีจำนวนข้อที่ฝึก 5 ข้อ

5.4 ความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และข้อความ พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 52.94 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียว คือ การเติมพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ที่ขาดหายไปให้คำที่มีความหมายตรงกับภาพ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 8 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.88 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การจับคู่ภาพกับคำหรือข้อความ มีจำนวนข้อที่ฝึก 3 ข้อ

5.5 การให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและประโยค พบว่าเรื่อง
ที่แบบฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 64.70 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ คำนาม โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึก
ในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ครั้ง ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 23.52 ฝึกเพียง
เรื่องเดียวคือ คำกริยา โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 2 ครั้ง

5.6 การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่
ร้อยละ 70.58 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การวาดหรือต่อเติมภาพตามความพอใจ โดยมี
จำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 7 ครั้ง ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ
5.88 มีเพียงเรื่องเดียวคือ การลากเส้นตามทางวงวนเพื่อแก้ปัญหาที่มีจำนวนข้อที่ฝึก 4 ข้อ

5.7 การจำแนกความแตกต่างของภาพ พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่
ร้อยละ 70.58 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การจำแนกภาพตามรูปร่าง ขนาด สี ลวดลาย
ทิศทาง การแสดงท่าทาง ประเภท ความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้อง โดยมีจำนวนข้อที่
ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 23.52 ฝึกมีเพียง
เรื่องเดียวคือ การหาภาพที่ฝึกปกติได้แก่ หาสิ่งที่หายไป สิ่งที่เกิดขึ้นมา สิ่งที่มีธรรมชาติ
โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 5 ข้อ

5.8 การเปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งที่ต่างชนิดกันใน
ลักษณะตรงกันข้าม พบว่าเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.23 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ
ใหญ่ - เล็ก และ อ้วน - ผอม โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วนเรื่อง
ที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 29.41 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ หนัก - เบา โดยมี
จำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 6 ข้อ

5.9 การจัดลำดับภาพตามขนาด ระยะทาง และเรื่องราว พบว่าเรื่อง
ที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.55 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ ใหญ่ - เล็ก และ อ้วน - ผอม
โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ
11.76 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ สั้น - ยาว โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ

5.10 การบอกตำแหน่งของภาพ พบว่ามีในแบบฝึกร้อยละ 94.11 ฝึก
ในหัวข้อนี้ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 8 ข้อ

5.11 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและรูปทรง
เรขาคณิต พบว่ามีเรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.82 ฝึกเท่ากันมี 2 เรื่องคือ

รูปทรงเรขาคณิตอื่น ๆ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 8 ข้อ และรูปวงกลมโดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 3 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.88 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ รูปสี่เหลี่ยม มีจำนวนข้อที่ฝึก 3 ข้อ

5.12 การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน พบว่าเรื่องแบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.82 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การระบายสีภาพตามตัวอย่างและ/หรือ ตามความพอใจ โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 4 ครั้ง ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.88 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การลากเส้นต่อจุดที่มีและไม่มีสัญลักษณ์กำกับ มีจำนวนข้อที่ฝึก 4 ข้อ

5.13 ความเข้าใจความหมายของตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ พบว่าเรื่องแบบฝึกส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.23 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การบอกเลขจำนวนที่แทนด้วยภาพ โดยมีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 4 ข้อ ส่วนเรื่องที่แบบฝึกจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.88 ฝึกมีเพียงเรื่องเดียวคือ การหาผลลบของเลขสองจำนวนตามแนวอนและ/หรือแนวตั้งจากประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบมีจำนวนข้อที่ฝึก 4 ข้อ

5.14 ความเข้าใจเกี่ยวกับเวลาและเงินตรา พบว่ามีแบบฝึก ร้อยละ 23.52 ฝึกในหัวข้อนี้มีจำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ย 2 ข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับ เด็กปฐมวัยด้านข้อมูลทั่วไป พบว่าแบบฝึกส่วนใหญ่ผลิตหรือจัดทำโดยสำนักพิมพ์เอกชน ซึ่งจัดพิมพ์แบบฝึกเป็นชุดมากกว่าเล่มเดียวมีขนาด 6 หน้ายก มีราคาจำหน่ายระหว่างเล่มละ 4.00 บาท ถึง 30.00 บาท ซึ่งแบบฝึกส่วนใหญ่มีราคาจำหน่ายเล่มละ 15.00 บาท มีผู้แต่งคนเดียวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ระหว่างปีเกิดสากลซึ่งการจัดประกวดหนังสือแห่งชาติ สำนักพิมพ์เอกชนมีความตื่นตัวในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กอย่างมาก ซึ่งรวมทั้งแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนด้วย ประกอบกับนักวิชาการก็สนใจที่จะเขียนหนังสือให้สำนักพิมพ์เอกชนมากขึ้นจึงทำให้สำนักพิมพ์เอกชนจัดพิมพ์แบบฝึกได้มาก

1.2 การพิมพ์แบบฝึกจัดพิมพ์เป็นชุดมากกว่าเล่มเดี่ยว อาจเนื่องจาก สำนักพิมพ์เอกชนและผู้แต่งต้องการจัดพิมพ์แบบฝึกให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้แบบฝึกที่พิมพ์เป็นชุดสามารถเสนอเนื้อหาและกิจกรรมได้หลายวิธี ซึ่งถ้านำมารวมเป็นเล่มเดี่ยวจะทำให้แบบฝึกมีความหนาและหนักไม่เหมาะสมกับเด็ก อีกประการหนึ่งผู้แต่งอาจคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครองซึ่งสามารถจะแบ่งซื้อแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนเป็นเล่ม ๆ หรือครูอาจจะเลือกแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนบางเล่ม เพื่อเสริมความพร้อมทางการเรียนบางส่วนของเด็กได้

1.3 การที่แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีขนาด 8 หน้ายก เพื่อให้เด็กหยิบ จับได้สะดวกและเข้าชุดกับขนาดของแบบเรียน โดยทั่ว ๆ ไป นอกจากนี้แบบฝึกขนาด 8 หน้ายก สามารถเสนอกิจกรรมการฝึกและจัดวางหน้าหนังสือได้หลายแบบ

1.4 แบบฝึกแต่ละเล่มมีราคาจำหน่ายต่าง ๆ กันตั้งแต่ 4.00 บาท ถึง 30.00 บาท โดยส่วนใหญ่ราคาเล่มละ 15.00 บาท เพื่อให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจของผู้ซื้อ บางเล่มมีราคาสูงมากอาจเป็น เพราะแบบฝึกเล่มนั้นมีลักษณะในการจัดพิมพ์เป็นพิเศษ และสำนักพิมพ์ต้องการรักษาคุณภาพของหนังสือเพื่อชื่อเสียงของสำนักพิมพ์

1.5 การที่แบบฝึกส่วนใหญ่มีผู้แต่งคนเดียวอาจเนื่องจาก ผู้แต่งส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการที่สังกัดหน่วยงานทางราชการ ซึ่งรับผิดชอบงานหลายอย่างจึงเป็นการยากที่นักวิชาการหลาย ๆ คนจะมีเวลาว่างตรงกันและมาปรึกษาหารือร่วมกันในการทำแบบฝึกได้ ดังนั้นแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จึงมีผู้แต่งคนเดียว

2. ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยมีการจัดรูปเล่ม ตัวอักษรที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ และการจัดรูปแบบของแบบฝึกที่สอดคล้องกับลักษณะหนังสือที่สำหรับเด็ก ตลอดจนสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ อาจจะเป็นผลจากการที่ผู้แต่งส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการศึกษาปฐมวัย และสำนักพิมพ์แต่ละแห่งต่างต้องการรักษาชื่อเสียงและคุณภาพในการผลิตของตนเอง และอาจมีเหตุผลเป็น เรื่อง ๆ ดังนี้

2.1 การจักรุปเล่ม

2.1.1 การจัดทำหน้าปกซึ่ง เป็นลักษณะเด่นของแบบฝึกหัดที่มีความปราณีตมากจนบางครั้งอาจจะมากกว่าการจักรุปเล่มภายในเพราะหน้าปกหนังสือแต่ละเล่มเป็นส่วนแรกของหนังสือที่ผู้ซื้อจะเห็นและประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นอันดับแรกก่อนที่จะเปิดดูเนื้อหาภายในเล่ม (ก๊าซร สติรกุล 2512 : 170) ดังนั้นแบบฝึกส่วนใหญ่จึงใช้กระดาษอาร์ตทำหน้าปก มีการเคลือบด้วยสารเคมี เช่น เคลือบพาสติกอาน้ำมัน ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ปกหนังสือมีความทนทานแล้วยังทำให้ภาพหน้าปก ซึ่งเป็นภาพวาดการ์ตูนมีสีความคมชัดและสะกดตายิ่งขึ้น (ฉัตรชัย สุภระกาญจน์ 2526 : 180 - 180) ประกอบกับการจักรูปภาพหน้าปกที่กระจ่างตาทำให้ผู้ซื้อสามารถอ่านชื่อของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนไคงายและชัดเจน นอกจากนี้ภาพปกยังมีความสอดคล้องกับเนื้อหาภายในเล่ม และการเลือกใช้กระดาษปอนด์พิมพ์เนื้อหาภายในเล่มก็ เป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะกระดาษปอนด์เป็นกระดาษที่เหมาะสมสำหรับใช้เขียนหนังสือ เป็นกระดาษที่ใช้ทำสมุดเรียนต่าง ๆ

2.1.2 แบบฝึกส่วนใหญ่มีรูปเล่มดี เลี่ยมมีหน้าแนวตั้ง เย็บเล่มด้วยวิธีเย็บมุงหลังคาด้วยลวด เพื่อช่วยให้หนังสือเปิดได้สะดวกเหมาะกับเด็กปฐมวัย นอกจากนี้รูปเล่มดี เลี่ยมมีหน้าแนวตั้ง เป็นรูปเล่มที่นิยมในการพิมพ์หนังสือโดยทั่วไปที่มีจำนวนหน้าไม่มาก (ก๊าซร สติรกุล 2515 : 180) และมีส่วนสูงคือสันของหนังสือมากกว่าส่วนกว้างจึงเปิดได้สะดวกกว่ารูปเล่มดี เลี่ยมมีหน้าแนวนอน แม้ว่าผู้แต่งหลายท่านเห็นว่ารูปเล่มดี เลี่ยมมีหน้าแนวนอนเหมาะกับช่วงแขนที่สั้นของเด็กในเวลาฝึกเขียนก็ตาม

2.2 ตัวอักษรที่ใช้ในแบบฝึกส่วนใหญ่มีขนาดสูง 60 ถึง 70 ปอยท์ เป็นตัวอักษรสีคำ มีพื้นหลังตัวอักษร เป็นสีขาว การพิมพ์ตัวอักษรมีความคมชัดจัดระยะของไฟโคตี้ประกอบด้วยน้ำหนักเส้นของตัวอักษรมีความสม่ำเสมอ และมีการเน้นความสำคัญของตัวอักษร จะเห็นได้ว่าเหมาะสมกับความสามารถในการสังเกตของเด็กโคตี้ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี เชียงทอง (2526 : 128) และ นองใส ศรีสำราญ (2521 : 53) จากผลการวิจัยพบว่า ตัวอักษรที่ใช้ในแบบฝึกแต่ละเล่มนั้นผู้แต่งและสำนักพิมพ์ได้จัดทำโดยฝึกพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นหลักและได้พยายามนำผลการวิจัยเกี่ยวกับสีของตัวอักษร สีของพื้นหลังตัวอักษรมาประกอบการจัดทำแบบฝึกหัดซึ่งตรงกับต้นทุนในการผลิตหนังสือด้วย

2.3 ภาพประกอบที่มีในแบบฝึกส่วนใหญ่ เป็นภาพวาดลายเส้นเหมือนจริง ซึ่งผู้แต่งอาจจะต้องการให้เด็กปฐมวัยได้รับความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงใช้ภาพลายเส้นเหมือนจริง มากกว่าภาพวาดการ์ตูนแต่ที่ได้จากการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพันธ์ จุฑะศร (2509 : บทคัดย่อ) และฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2514 : บทคัดย่อ) โดยปกติ เด็กปฐมวัยชอบภาพที่มีลักษณะ เหมือนมีชีวิตและเคลื่อนไหวได้ (ฌรงค์ ทองปาน 2516 : 81) ซึ่งในแบบฝึกส่วนใหญ่ภาพประกอบให้ความรู้สึก เหมือนมีชีวิตเช่นกันลักษณะ เนื้อหาของ ภาพประกอบในแบบฝึกส่วนมากเป็นภาพคน ภาพสัตว์และภาพของเล่นซึ่งสอดคล้องกับหลัก ในการ เรียนรู้ ของ เด็กปฐมวัย คือ เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ภาพประกอบยัง เป็นภาพที่มีกรอบสีต่าง ๆ มากกว่าสีดำ เนื่องจากภาพสีจะช่วยทำให้เด็กสนใจ และอยากทำแบบฝึก เส้นรอบรูปที่น่าสัง เกตคือ แบบฝึกมีส่วนน้อยที่สีของภาพประกอบสื่อความ หมายได้ตามความเป็นจริงทางธรรมชาติอาจ เนื่องจากภาพพิมพ์ภาพสีนั้นทำให้ต้นทุนในการ ผลิต เล่มสูงมากซึ่งจะทำให้ราคาจำหน่ายหนังสือแพง เกินไป

2.4 แบบฝึกส่วนใหญ่มีลักษณะด้านการจัดรูปแบบของแบบฝึก โดยเฉพาะ เนื้อหา ของแบบฝึกสอดคล้องกับแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาระหวางศึกษาธิการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการให้ความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและทางธรรมชาติรอบตัว เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่ง แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีความ รู้ความสามารถและมีประสบการณ์

2.4.1 แบบฝึกส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อม ทางการ เรียนเฉพาะด้านทักษะ เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์มากกว่าทักษะ เบื้องต้นทางภาษา แม้ว่าครูสอนชั้นเด็ก เด็กส่วนมากจะสอนสร้าง เสริมทักษะภาษาไทยมากที่สุด รองลงมา สอนสร้างเสริมทักษะ สอนคณิตศาสตร์ เพราะเด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ และสนองความต้องการของผู้ปกครองส่วนใหญ่ (คณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ, สำนักงาน 2527 : 90) และอาจเนื่องจากคณิตศาสตร์มีขั้นตอนการสอน จากง่ายไปหายาก และการแต่งแบบฝึกทางภาษามีความยากและซับซ้อนกว่าแบบฝึก คณิตศาสตร์ มีข้อนำสังเกตจากผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกส่วนใหญ่มีค่านำ สารบัญ

คำอธิบายหรือคู่มือบอกวิธีการใช้แบบฝึก และข้อเสนอแนะกิจกรรมด้วย อาจเป็นเพราะผู้แต่งมีความมุ่งหวังต้องการให้ครูและผู้ปกครองที่นำแบบฝึกไปสอนเด็กได้เข้าใจและใช้แบบฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. แบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะคำทับศัพท์ เบื้องต้นทางภาษาส่วนใหญ่ฝึกในหัวข้อการจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์ การใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์ และความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และ ข้อความ ซึ่งอาจเป็นเพราะหัวข้อทั้ง 2 นี้ เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างสูงต่อความสามารถในการอ่านจากการจับอันดับของครู (รัตนา ศิริพานิช 2516 : บทคัดย่อ) และผู้แต่งแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียน เห็นความสำคัญทั้ง 2 เรื่อง เช่นกัน

3.1 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์ โดยเฉพาะในเรื่องการจำแนกหรือจัดกลุ่มตามรูปและ/หรือรูปทรง เรขาคณิตมีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ย 27 ข้อ อาจจะเป็นเนื่องจากผู้แต่งมีความคิดเป็นที่สอดคล้องกันว่า ความสามารถในการจำแนกหรือจัดกลุ่มรูปลักษณะต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการ เรียนอ่านเขียนของเด็ก รวมทั้งจะเป็นพื้นฐานการ เรียนคณิตศาสตร์ต่อไป (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2520 : 142) ด้วยเหตุผลนี้ทำให้จำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ยมี 27 ข้อ

3.2 การใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กันจะเป็นพื้นฐานในการ เขียนของเด็กในหัวข้อนี้ เรื่องที่ฝึกมากคือ การระบายสีภาพตามตัวอย่างและ/หรือตามความพอใจเนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัยเป็นวัยที่ไม่ค่อยอยู่นิ่ง ชอบ เล่นชอบขีด เขียน การ เรียนการสอนจึงต้องสนองต่อธรรมชาติของ เด็กและการให้ ระบายสีตามความพอใจยัง เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือจินตนาการ ของเด็กได้ด้วย

3.3 แบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะคำทับศัพท์ เบื้องต้นทางภาษาจำนวนปานกลางฝึกในหัวข้อ ความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และ ข้อความ การให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและประโยค และความเข้าใจในการฟัง เรื่องราวอาจจะเนื่องจากผู้แต่ง เข้าใจพัฒนาการ ของเด็กและเห็นความสำคัญในการ เตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กมากกว่าจะให้เด็กฝึกอ่านเป็นคำ ๆ แต่อย่างไรก็ตามผู้แต่งก็คำนึงถึงความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้เด็กฝึกอ่านเขียนหนังสือมาก ๆ

3.3.1 ความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และ

ข้อความ ในหัวนี้แบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกเรื่องการจับคู่ภาพกับคำหรือข้อความ มีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ย 23 ข้อ ส่วนการให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและประโยคแบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกในเรื่องคำนามมีจำนวนครั้งที่ฝึกเฉลี่ยสูงถึง 62 ครั้ง หัวข้อความเข้าใจในการฟังแบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกในเรื่องการเล่าเรื่องหรือสนทนาจากภาพและการตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังหรือภาพที่เห็น โดยมีจำนวนครั้งที่ฝึกเฉลี่ย 29 ครั้ง และ 26 ครั้งตามลำดับจะเห็นได้ว่า การฝึกทั้ง 3 หัวข้อนี้สอดคล้องกันโดยเฉพาะจำนวนข้อหรือครั้งที่ฝึกเพราะการที่เด็กปฐมวัยมีความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ หรือ ข้อความเสียก่อน โดยฝึกด้วยการเน้นให้จับคู่ภาพกับคำหรือข้อความ ซึ่งเป็นไปตามหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่าควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม และอยู่ใกล้ตัวก่อน ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความเคยชินกับภาพและคำที่เห็น ทำให้จำได้และอ่านได้ในที่สุด นอกจากนี้การที่แบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกเรื่องคำนามมากที่สุด เพราะสามารถแทนด้วยรูปภาพได้

3.3.2 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของเสียงที่เกี่ยวกับเรื่องการจำแนกหรือจัดกลุ่มของคำตามเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด พบว่าไม่ปรากฏในแบบฝึกเล่มในเลย อาจเนื่องจากเรื่องที่ฝึกนี้ยากเกินความสามารถของเด็กปฐมวัย

4. แบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะคำทับศัพท์เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่ฝึกในหัวข้อการบอกตำแหน่งของภาพ ความเข้าใจความหมายของ ตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และสัญลักษณ์ การฝึกใช้สายตาและมีมือให้สัมพันธ์กันตามลำดับ อาจเนื่องจากหัวข้อเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนคณิตศาสตร์ จำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ยของแต่ละเรื่องมีจำนวนปานกลาง เนื่องจากคณิตศาสตร์มีเนื้อหาและขั้นตอนการสอนที่ต่อเนื่องกันเมื่อฝึกเรื่องใด เรื่องหนึ่งก็จะเป็นการทบทวนเรื่องที่เรียนหรือฝึกมาก่อนแล้ว

4.1 การบอกตำแหน่งของภาพเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องคำศัพท์ที่บอกตำแหน่งหรือทิศทางที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการวัดและต้องการให้เด็กคุ้นเคยกับการบอกตำแหน่งของภาพ จึงมีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ย 12 ข้อ

4.2 ความเข้าใจความหมายของตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และสัญลักษณ์ เป็นพื้นฐานเรื่องจำนวน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา ในหัวข้อนี้เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกคือเรื่องการบอกเลขจำนวน

ที่แทนด้วยภาพมีข้อที่ฝึกเฉลี่ย 7 ข้อ ซึ่งเป็นการทบทวนเรื่องเกี่ยวกับจำนวนนับให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4.3 การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเด็กปฐมวัยต้องฝึกทักษะการเขียน ตัวเลข ในหัวข้อนี้เรื่องที่แบบฝึกส่วนใหญ่ฝึกคือการระบายสีภาพตามตัวอย่างและ/หรือตามความพอใจ มีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ย 7 ข้อ ซึ่งนอกจากเด็กจะเตรียมความพร้อมด้วยทักษะการเขียนแล้วยังเป็นการส่งเสริมจินตนาการด้วย

4.4 แบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะด้านทักษะ เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์จำนวนปานกลางฝึกในหัวข้อ การจับลำดับภาพตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราว การเปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งต่างชนิดกันในลักษณะตรงกันข้าม และการจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและทรง เรขาคณิต อาจเนื่องจากผู้แต่งเห็นว่า เด็กปฐมวัยได้รับการฝึก เปรียบเทียบและจับลำดับสิ่งต่าง ๆ ทั้งจากการเรียนในชั้นเรียนและจากชีวิตประจำวันมากแล้วจึงให้ความสำคัญกับการฝึกในหัวข้อข้างต้นลดน้อยลงให้เด็กฝึกเพื่อทบทวน เท่านั้นทำให้จำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ยของแต่ละเรื่องมีจำนวนปานกลาง

4.4.1 การจับลำดับภาพตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราวและการ เปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกัน หรือสิ่งต่างชนิดกันในลักษณะตรงกันข้ามฝึกตรงกันในเรื่องใหญ่ - เล็ก และ อ้วน - ผอม มีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ย 6 ข้อ และ 5 ข้อตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้แต่งมีความคิดเห็นว่าความสามารถในการ เปรียบเทียบและจับลำดับภาพตามขนาดเป็นเรื่องที่ยากที่สุดในบรรดาการับรู้ด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย และเมื่อให้เด็กตัดสินใจเลือกสิ่งของที่มีขนาดใหญ่ กลาง เล็ก เด็กจะเลือกของที่มีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่า (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2520 : 143) จากแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของกรมสามัญศึกษาและแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดเนื้อหาให้เด็กฝึกเปรียบเทียบขนาด น้ำหนัก ระยะทาง ของเพียงสองสิ่งก่อนจึงจะให้จับลำดับสิ่งของมากกว่าสองสิ่ง เนื่องจากเด็กต้องใช้ความสังเกตมากขึ้นจึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้แต่ง เน้นหัวข้อจับลำดับภาพตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราวมากกว่าหัวข้อการ เปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งต่างชนิดกันในลักษณะตรงกันข้าม และทำให้จำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ยมากกว่า

4.4.2 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและรูปทรง เรขาคณิต เรื่องที่แบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนส่วนใหญ่ฝึกคือ รูปวงกลม เนื่องจากรูปวงกลมเป็นรูปเรขาคณิตรูปแรกที่แนวการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลของ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 16) ให้เด็กฝึกสังเกต นอกจากนี้รูปวงกลมเป็นส่วนประกอบของตัวพยัญชนะและตัวเลข การให้เด็กปฐมวัยฝึกการจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างรูปวงกลมบ่อยก็จะเป็นพื้นฐานให้เด็กคุ้นเคยกับส่วนประกอบ

4.5 การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพในเรื่องของการจำแนกภาพตามรูปร่าง ขนาด สี ลวดลาย ทิศทาง การแสดงท่าทาง ประเภท ความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้อง ซึ่งพบในแบบฝึก ร้อยละ 58.25 มีจำนวนข้อที่ฝึกเฉลี่ยเพียง 3 ข้อ เนื่องจากเป็นเรื่องการสังเกตพื้นฐานที่จะพบว่าฝึกในแบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษา เป็นส่วนใหญ่ และรายละเอียดของภาพที่ให้เด็กสังเกตค่อนข้างยาก

4.6 เรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับเวลาและเงินตรา พบว่ามีแบบฝึกจำนวนน้อยที่ฝึกหัวข้อนี้ อาจเนื่องจากการรับรู้ เรื่องเวลานับ เป็นอีกสิ่งที่ยากมากสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กยังไม่สามารถที่จะเข้าใจว่าช่วงเวลานั้น ๆ แตกต่างกันเพียงไรและความเข้าใจเกี่ยวกับเงินตราจะขึ้นกับวุฒิภาวะของเด็กเป็นสำคัญ (เขียวหา เคชะคุปต์ 2528 : 75)

4.7 เรื่องที่พบน้อยที่สุดในแบบฝึกคือ เรื่องการเติมตัวเลขแทนจำนวนหรือเติมเครื่องหมายบวกในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก อาจจะเนื่องจากเป็นเรื่องที่ยากสำหรับเด็กปฐมวัยควรสอนในระดับประถมศึกษามากกว่า

4.8 ข้อที่นำสังเกตคือ จำนวนข้อที่ฝึกในแต่ละเล่มเฉลี่ยของแต่ละเรื่องในแบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์มีจำนวนที่น้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนข้อที่ฝึก เฉลี่ยของแต่ละเรื่องในแบบฝึกที่มีเนื้อหา เฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษา

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักพิมพ์และผู้แต่งควรจะคำนึงถึงความเหมาะสมของพัฒนาการและความต้องการของ เด็กมากกว่าจะคำนึงถึงความต้องการ ของผู้ใหญ่

2. ผู้แต่งควรจะ เสนอรูปแบบของ เนื้อหาและกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมากกว่านำเสนอในรูปแบบที่ประกอบแบบ เรียบ
3. สำนักพิมพ์ควรจะรักษาคุณภาพในค่านาง ๆ ของการผลิต
4. ผู้เขียนภาพควรจะศึกษาถึงความต้องการหรือความสนใจของเด็กเพื่อจะได้เขียนภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจของเด็กให้อยากทำแบบฝึก
5. ครูและผู้ปกครองควรศึกษาคำอธิบายวิธีใช้แบบฝึกให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
6. ควรจะมีการวิเคราะห์รูปแบบของแบบฝึกความพร้อมทางการ เรียนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดทำเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือ สำนักรูปแบบของแบบฝึกที่จำหน่ายในตลาดหนังสือ ขั้นตอนมา เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการจัดทำหนังสือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย